

Lausunto Varsinais-Suomen hyvinvointialueen (Varha) luonnoksesta palveluverkkovisioksi vuosille 2027–2037

Kaupunginhallitus 10.08.2026 § 166
380/00.04.02/2026

Valmistelija

Henkilöstöpäällikkö Kiiski Eveliina, sivistysjohtaja Manne Pärkö,
kehittämisohtaja Paavo Laaksonen ja tekninen johtaja Antti Korte

Varsinais-Suomen hyvinvointialue järjestää Varsinais-Suomen kunnille, yrityksille ja muille sidosryhmilleen lausuntokierroksen palveluverkkovisiostaan vuosille 2027–2037 sekä palveluverkkosuunnitelmastaan vuosille 2027–2029.

Lausunto pyydetään vapaamuotoisesti mutta kumpaankin dokumenttiin erikseen. Varsinais-Suomen hyvinvointialue pyytää erityisesti arvioimaan visioluonnoksen ja palveluverkkoluonnoksen vaikutuksia omaan organisaatioon, alueen asukkaisiin ja asiakkaisiin sekä mahdollisiin muihin sidosryhmiin.

Lausuntoaika alkaa materiaalin tullessa julkiseksi 11.6. ja päättyy maanantaina 17.8.2026.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue pyytää organisaation näkemykset luonnoksista Varsinais-Suomen hyvinvointialueen pitkän aikavälin palveluverkkovisiosta sekä palveluverkkosuunnitelmaksi lähivuosille 2027–2029. Kyseiset dokumentit ovat virkahenkilöluonnoksia, joihin annettujen lausuntojen pohjalta laaditaan varsinaiset virkahenkilöesitykset julkaistavaksi 31.8.2026. Esitysten poliittinen käsittely käynnistyy syyskuussa.

Varhan nykyinen palveluverkkosuunnitelma on voimassa vuoden 2026 loppuun asti. Uutta palveluverkkosuunnitelmaa on valmisteltu pohjautuen aluevaltuuston 25.2.2026 hyväksymään palvelustrategiaan ja siinä kuvattuihin palveluverkkoperiaatteisiin.

Palveluverkkosuunnitelmatyössä on tuotettu vuoteen 2037 asti yltävä pitkän aikavälin palveluverkkovisio, jonka laadinnassa on huomioitu ennusteet väestörakenteen muutoksista sekä arviot väestön palvelutarpeiden kehityksestä alueittain. Virkahenkilönäkemykseen perustuva visio palveluverkkoon kohdistuvista pitkän aikavälin kehitystarpeista ja toimipaikkamuutoksista ei ole sellaisenaan toimeenpantavissa käytäntöön, mutta sitä hyödynnettäisiin muun muassa pitkän aikavälin investointisuunnittelussa.

Erikseen on laadittu vuosille 2027–2029 palveluverkkosuunnitelma, jonka luonnos sisältää tällä ajanjaksolla jo toteutuvat sekä toimeenpantavaksi esitettävät palveluverkkomuutokset kunnittain.

Sekä visio että suunnitelma on jaoteltu seuraaviin palvelukokonaisuuksiin:

- Sote-keskuspalvelut
- o Avoterveydenhuolto
- o Perustason päihde- ja mielenterveyspalvelut

- o Suun terveydenhuolto
- o Toimintakykyä tukevat palvelut
 - Lasten, nuorten ja perheiden palvelut
- o Perhekeskuspalvelut
- o Lapsiperheiden erityispalvelut
 - Sosiaali- ja vammaispalvelut
- o Työikäisten palvelut
- o Vammaispalvelut
 - Ikääntyneiden palvelut
 - Sairaalapalvelut
- o Perustason sairaalapalvelut
- o Erikoissairaanhoidon, diagnostiset palvelut ja päivystys

Riittävät ja monipuoliset sosiaali- ja terveyspalveluiden lähipalvelut tulee turvata seutukaupungeissa, kuten Loimaalla. Huomioitavana asiana on runsas +65 -vuotiaiden määrä ja koholla oleva sairastuvuusindeksi sekä sosiaalisen huono-osaisuuden keskittyminen. Näissä kohderyhmissä palvelujen saaminen läheltä korostuu. Maaseudulla ei ole tarjolla kattavaa julkista liikennettä ja tämä tulee huomioida myös sosiaali- ja terveyspalveluiden kehittämisessä. Palveluiden tarjonnassa ja kehittämisessä tulee ottaa huomioon väestörakenteen muutokset. Loimaan kaupunki katsoo edellä mainituin perustein, että Alastaron sote-piste ja laboratoriopalvelut tulisi säilyttää. Liikkuvia palveluja tulee lisätä, jotta kuntalaiset saavat tarvitsemansa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut.

Avoterveydenhuollon osalta visiossa todetaan, että muutoksissa turvataan palveluiden saavutettavuus siten, että vähintään 95 % asukkaista pääsee nykyiseen tapaan sote-aseman tai sote-keskuksen palveluihin alle 20 minuutin automatkan sisällä (ml. lääkäri- ja diagnostiikkapalvelut). Tavoite on kannatettava, mutta maaseudulla kulkumatkat ovat jo nyt pitkiä sote-keskuksiin ja sote-asemiin.

Loimaalla +65 -vuotiaiden määrä on selkeästi kasvussa seuraavat 15 vuotta. Tämä aiheuttaa kasvavaa tarvetta ikäihmisten palveluohjaukselle. Varhalta kaivataan aktiivista yhteistyötä Loimaan kaupungin ja alueen järjestöjen kanssa, jotta ikäihmiset löytävät tarvittavan avun ja tuen kotona asumiseen mahdollisimman pitkään.

Loimaan kaupunki pitää tärkeänä vuodeosastojen/sairaalapalveluiden toiminnan jatkumisen Loimaalla erityisesti väestön ikärakenteen ja välimatkojen vuoksi. Vuodeosastot/sairaalapalveluiden säilyminen Loimaalla on tärkeä asia myös varautumisen kannalta.

Huono-osaisuutta on keskittynyt Loimaalle ja tämä tulee huomioida myös sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmässä. Loimaalla yksin asuvien määrä on Varsinais-Suomeen verrattuna koholla. Perustoimeentulon saajien määrä on kasvanut viime aikana huomattavasti.

Nuorten päihteiden käyttö on Loimaalla Varsinais-Suomen keskitason yläpuolella eli myös sosiaali-, mielenterveys- ja päihdepalveluiden riittävyys ja monipuolisuus lähipalveluna on turvattava. Seutupalvelujen lähipalvelut palvelevat koko seutua. Esitettyä matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalveluiden vahvistamista sote-neuvontapisteellä Loimaalla kannatetaan.

Loimaa toimii vastuukuntana Loimaan, Auran, Oripää ja Pöytyän työllisyysalueella. Työttömyys on korkealla tasolla. Yhteistyön tulee toimia sote-palveluiden ja työllisyyspalveluiden välillä, jotta työttömät saavat tarvittavan tuen ja avun.

Esi- ja perusopetuksen opiskeluhoitoa toteutetaan kaupungin opetustoimen ja hyvinvointialueen suunnitelmallisena yhteistyönä. Opiskeluhoitotyötä ohjaa hyvinvointialueen ja alueen kuntien yhteistyönä laadittava alueellinen opiskeluhoollon suunnitelma. Opiskeluhoitohenkilöstöresurssi vastaa kohtalaisen hyvin alueen tarpeita.

Loimaan kaupunki kannattaa ravitsemusterapiapalveluiden vahvistamista luonnoksen mukaisesti. Hyvinvointikertomuksessa nousee ylipainoisten määrä erityisesti lapsissa ja nuorissa Loimaalla.

Pidämme vammaispalveluiden osalta tärkeänä Varhan alueella yhdenvertaisten palveluiden järjestämistä paikallisesti asiakkaiden tarpeiden mukaan.

Loimaan kaupunki katsoo, että erikoissairaanhoidon palvelut tulee säilyttää vähintään nykyisellä tasolla Loimaan sairaalassa. Loimaan kaupunki kannattaa myös erikoissairaanhoidon palveluiden tarjoamista sotekeskuksessa.

Asiakas- ja potilasvaikutusten ennakkoarvioinnit tulee tehdä ennen palveluverkkopäätöksiä.

Riittävät perusterveydenhuollon lääkäripalvelut/hoitajapalvelut tulee turvata Loimaalla.

Sairaala- ja ensihoitopalvelujen palveluketjun toimivuus tulee varmistaa, varsinkin palveluketjun alkupäässä. Sairaankuljetus ja vapaaehtoisten palokuntien antama hätäensiapu tulee nähdä osana sairaala- ja ensihoitopalveluita. Palveluketjun toimivuus tulee varmistaa mm. ylläpitämällä riittävän taajaa vapaaehtoisten palokuntien verkostoa. Varsinkin haja-asutusalueilla tapahtuneissa onnettomuustilanteissa hätäensiavun tuottaminen ei saa viivästyä tai vaarantua.

Palveluverkkoja tulee tarkastella kokonaisuutena koko sosiaali- ja terveydenhuollon näkökulmasta. Ei osaoptimointia.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Rantala Jari

Päätösehdotus

Loimaan kaupunki antaa Varsinais-Suomen hyvinvointialueen luonnokseen visioksi tulevaisuuden sosiaali- ja terveystieteiden palveluverkosta vuosille 2027-2037 yllä olevan lausunnon.

Päätös

Hyväksyttiin.

Pöytäkirjamerkintä

Kaupunginvaltuuston I. varapuheenjohtaja Olavi Ala-Nissilä poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 17:33.